



«Εκπαίδευση και Έρευνα βασικός μοχλός της Ανάπτυξης»

Ημερομηνία: 19 Μαΐου 2026

Ταυτότητα της ΠΡΩ.ΠΑΙΔΕΙΑ: “Η ΠΡΩ.ΠΑΙΔΕΙΑ είναι ένα Forum Δασκάλων που υπηρετούν σε διάφορες Εκπαιδευτικές Βαθμίδες και Στελεχών των Επιχειρήσεων και της Αγοράς. Έχει δε ως σκοπό τη βέλτιστη συμβολή της Παιδείας και της Επαγγελματικής Κατάρτισης στην Ανάπτυξη της Οικονομίας της Πατρίδας μας”.

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Θέμα: Ελληνική οικογένεια, πανεπιστημιακό πτυχίο και επαγγελματικές διαδρομές.

Η Ελληνική οικογένεια συνεχίζει να μεγαλώνει τα παιδιά της με την πεποίθηση ότι η επιτυχία περνά σχεδόν αποκλειστικά μέσα από μια πανεπιστημιακή σχολή, όποια και να είναι αυτή. Για δεκαετίες, το πανεπιστημιακό πτυχίο αποτέλεσε ένα μεγάλο κοινωνικό εισιτήριο. Εξασφάλιζε την έξοδο από τη φτώχεια, την πρόσβαση στη μεσαία ίσως και ανώτερη ή ανώτατη τάξη, την επαγγελματική ασφάλεια και το οικογενειακό κύρος. Όμως σήμερα, σε μια εποχή όπου αποδεδειγμένα χιλιάδες πτυχιούχοι εργάζονται σε άσχετα αντικείμενα ή αναγκάζονται να μεταναστεύσουν, η ελληνική κοινωνία μοιάζει να κυνηγά ακόμη ένα απατηλό πλέον όνειρο προηγούμενων δεκαετιών.

Η ατυχής ανωτατοποίηση των ΤΕΙ το 2001 (Α-ΤΕΙ) και η εν συνεχεία ατυχέστατη πανεπιστημιοποίηση τους το 2017 -και οι δύο αποφάσεις εκδηλώσεις ακραίου αντιλαϊκού πολιτικού λαϊκισμού- οδήγησαν νομοτελειακά:

α] στη δημιουργία ενός τεράστιου κενού στην εκπαιδευτική δομή, το οποίο μέχρι σήμερα δεν έχει απασχολήσει κατ’ ελάχιστον την πολιτική, την εκπαιδευτική αλλά και την οικονομική ηγεσία της χώρας,

β] στη σημαντική μείωση των διαθέσιμων καλά καταρτισμένων τεχνιτών και τεχνολόγων σε όλα τα βασικά επαγγέλματα.

γ] στην ενίσχυση της αντίληψης μέσα στην ελληνική κοινωνία, ότι η πορεία προς το πανεπιστημιακό πτυχίο είναι μονόδρομος

Το πιο ανησυχητικό στοιχείο δεν είναι μόνο η μαζική προσήλωση στο πανεπιστήμιο, αλλά η κοινωνική απαξίωση κάθε εναλλακτικής διαδρομής. Η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση αντιμετωπίζεται συχνά ως «δεύτερη ή έσχατη επιλογή», παρότι η αγορά εργασίας αναζητά απεγνωσμένα μαραγκούς, υδραυλικούς, ηλεκτρολόγους, ψυκτικούς, τεχνικούς αυτοματισμών, χειριστές μηχανημάτων και άλλους εξειδικευμένους επαγγελματίες, τους οποίους οι Έλληνες γονείς στην πλειοψηφία τους συνεχίζουν να θεωρούν κοινωνικά υποδεέστερους. Παρά το γεγονός ότι σχετικά επαρκείς τεχνίτες και τεχνολόγοι σε αυτά τα επαγγέλματα, μπορούν σε μια μέρα [ένα μόνο μεροκάματο!] να κερδίσουν περισσότερα από όσα πολλοί πτυχιούχοι κερδίζουν σε ένα ολόκληρο μήνα! Το



οξύμωρο δε είναι ότι η κοινωνία, συνεχίζει να σπρώχνει -έτσι χωρίς αιδώ, χωρίς τύψεις, χωρίς πρόγραμμα- τα παιδιά της στον πανεπιστημιακό μονόδρομο.

Οι Πανελλαδικές Εξετάσεις έχουν μετατραπεί σε έναν πολυετή μαραθώνιο άγχους, οικονομικής αιμορραγίας και ψυχολογικής πίεσης, η οποία κάποιες φορές οδηγεί σε σκοτεινές διαδρομές, σε δια βίου ψυχοδραματικές περιπλανήσεις ή ακόμα και σε . . . ταρατσες και . . . ακάλυπτους χώρους, δυστυχώς.

Χιλιάδες οικογένειες επενδύουν υπέρογκα ποσά σε φροντιστήρια και ιδιαίτερα μαθήματα, όχι πάντα επειδή το επιβάλλουν οι πραγματικές κλίσεις και προτιμήσεις του παιδιού, αλλά επειδή φοβούνται ότι χωρίς πανεπιστημιακό τίτλο το παιδί τους θα μείνει κοινωνικά «πίσω». Δημιουργείται έτσι ένας φαύλος κύκλος συλλογικού πανικού, όπου κάθε γονέας στέλνει το παιδί του στο φροντιστήριο, επειδή αυτό κάνουν και όλοι οι άλλοι γονείς.

Την ίδια στιγμή, η σύνδεση κάποιων πανεπιστημιακών σχολών με την παραγωγή και την πραγματική οικονομία παραμένει συχνά ιδιαίτερα αδύναμη. Πολλά προγράμματα σπουδών εξακολουθούν να λειτουργούν εντελώς θεωρητικά, χωρίς ουσιαστική πρακτική άσκηση και στοιχειώδη επαφή με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, αλλά και της κοινωνίας γενικότερα.

Η συζήτηση, επομένως, δεν αφορά μόνο τον υπαρκτό κίνδυνο υποβάθμισης της ανώτατης εκπαίδευσης. Το πανεπιστήμιο παραμένει θεμελιώδης θεσμός γνώσης, επιστήμης και πολιτισμού. Το πρόβλημα αρχίζει, όταν μετατρέπεται σε κοινωνικό φετίχ και σε μοναδικό αποδεκτό δρόμο ζωής.

Μια σύγχρονη κοινωνία δεν χρειάζεται μόνο περισσότερους πτυχιούχους· χρειάζεται ανθρώπους με δεξιότητες, τεχνική επάρκεια και πραγματική δυνατότητα παραγωγικής και δημιουργικής συμμετοχής στην οικονομία και την κοινωνία. Ίσως έχει έρθει η στιγμή η Ελλάδα να επαναπροσδιορίσει τι σημαίνει πραγματικά «επιτυχία» και ότι η «αποτυχία» στις όποιες εξετάσεις -ακόμα και στις πανελλήνιες- σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί το συνώνυμο της ολικής και ανεπανόρθωτης καταστροφής.

Ο Πρόεδρος

Ο Γραμματέας

Καθηγητής Νικόλαος Μ. Σταυρακάκης

Γεώργιος Οδ. Ζησιμόπουλος

Παραπομπή σε σχετικά παλαιότερα Δελτία Τύπου της ΠΡΩ.ΠΑΙΔΕΙΑ.

Επαγγελματική κατάρτιση: Αδυναμίες και ευκαιρίες

https://prwpaideia.eu/wp/epaggelmatiki-katartisi_adynamies-kai-eykairies/



ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Στοιχεία του ΟΟΣΑ

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα συγκρίσιμα στοιχεία του ΟΟΣΑ (OECD Education at a Glance / Education GPS), τα ποσοστά μαθητών που, μετά την υποχρεωτική εκπαίδευση, φοιτούν στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (General Upper Secondary Education) και στην επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Vocational Education and Training – VET) διαμορφώνονται περίπου ως εξής:

Χώρα	Γενικά Λύκεια (%)	Επαγγελματικά Λύκεια / VET (%)
Ολλανδία	~30%	~70%
Ιταλία	~44%	~56%
Γερμανία	~53%	~47%
Ισπανία	~64%	~36%
Σουηδία	~67%	~33%
Ελλάδα	~72%	~28%

Η Ολλανδία και η Γερμανία διαθέτουν ισχυρά συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης, με πολύ υψηλή συμμετοχή μαθητών στα επαγγελματικά προγράμματα.

Η Ιταλία επίσης παρουσιάζει υψηλή συμμετοχή στην τεχνική–επαγγελματική εκπαίδευση.

Η Ελλάδα εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από σαφή προτίμηση προς το γενικό λύκειο και την πανεπιστημιακή κατεύθυνση.

Στη Σουηδία και την Ισπανία κυριαρχεί επίσης το γενικό λύκειο, αλλά με μεγαλύτερη ενσωμάτωση επαγγελματικών διαδρομών σε σχέση με την Ελλάδα.

Πηγές

1. OECD – Vocational education & training (VET), Education GPS (gpseducation.oecd.org)
2. OECD – Education at a Glance 2023 (OECD)
3. OECD Country Profiles: Ολλανδία (gpseducation.oecd.org), Σουηδία (OECD), Γερμανία (OECD), Ελλάδα (gpseducation.oecd.org)

